

ДЕЯКІ СКЛАДНИКИ МОДЕЛІ НАБЛИЖЕННЯ УКРАЇНИ ДО ЄС

В. І. Осаулко, Н. В. Пряхуніна

Анотація. У статті відзначено основні моменти на шляху наближення України до ЄС з початку проголошення незалежності. Основним механізмом наближення України до ЄС є Правове Законодавство, особливості якого висвітлено в статті. Розглянуто тенденції та перспективи розвитку відносин України та ЄС з використанням сценарного аналізу. Подано розбудову правової держави та громадянського суспільства в Україні через залучення європейського досвіду та пошук шляхів вирішення проблем інтеграційних процесів в економічному та політичному просторі.

Особливий акцент у статті зроблено на здійсненні практичного кроку у реформах – проекти законів проти сексизму, повну лібералізацію торгівлі послугами між Україною та Європейським Союзом і повноцінну інтеграцію України до внутрішнього ринку Європейського Союзу.

Ключові слова: євроінтеграція, Європейський Союз, модель євроінтеграції, законодавча база, соціальні орієнтири, цінності демократії, гендерна рівність, права людини.

Постановка проблеми. Для України невід’ємними реаліями політичного сьогодення стало досягнення євроінтеграційних цілей. Українська держава вже почала втілювати низку рішень та діяти у напрямі європейських орієнтирів.

Фактом приналежності України до цивілізаційної спільноти європейських народів є незмінність європейського вибору. Стратегічним орієнтиром є інтеграція в європейський політичний, економічний і гуманітарний простір, що також є чинником утворення систематичності розвитку держави. Поглиблення політичного діалогу, підвищення ефективності інструментів співпраці у ключових галузях інтеграції та зміцнення європейського безпекового простору сприяють процесу зближення України з ЄС. Актуальність проблеми взаємовідносин України з гігантом процесів європейської інтеграції та кооперації Європейським Союзом є беззаперечна.

Очевидно, що вступ України до ЄС є довготривалим, багатоетапним та віддаленим у часі процесом, висвітленню проблем, особливостей якого приділяє увагу велика кількість науковців, журналістів та політиків. Відповідно, проблема інтеграції України в ЄС супроводжується значним розмаїттям підходів та оцінок до її висвітлення, політичними та ідеологічними розбіжностями. На фоні корупції, економічної кризи, організованої злочинності, політичної нестабільності основної маси народу України, «євростандарт» виступають більше ніж привабливими зразками для наших співгромадян.

Для вступу в ЄС, як і раніше, потрібно виконати усі необхідні умови та провести реформи. Однією з вимог обох організацій є побудова правової держави. Крім того, з метою приєднання до НАТО необхідно ухвалити закон про національну безпеку, реформувати СБУ, міністерство оборони та органи військового управління. Усі необхідні реформи записані в щорічній національній програмі «Україна-НАТО», проте процес їх виконання за строками не відповідає планові.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Багато вітчизняних та іноземних науковців присвятили свої роботи дослідженню питань інтеграції української держави до Європейського союзу, серед них О. Дзяд, В. Квасова, Р. Лівшиця, Л. Луць, А. Мацюк, Ю. Орловський, П. Пилипенко, С. Прилипко, В. Прокопенко, О. Процевський, М. Романенко, О. Рудік, В. Ротань, З. Симорот, О. Смирнова та інші. Такі науковці, як О. Храбрый, М. Горинь, І. Бережнюк, С. Боротничек, А. Гальчинський, О. Корнієвський, О. Дугіна досліджували окремі складники моделі наближення України до ЄС. Наразі недостатньо дослідженими залишаються питання, пов’язані з її організацією, супроводом, зокрема уточнення цінностей демократії, гендерної рівності прав людини тощо, які є вкрай важливими для ЄС.

Мета статті – огляд особливостей моделі наближення України до ЄС та формулювання пріоритетних напрямів розвитку окремих її складників.

Виклад основного матеріалу. Для Європейського Союзу Україна є важливим партнером. Це проявляється через підтримку ЄС України у забезпеченні стабільного,

заможного і демократичного майбутнього для своїх громадян. Важливо зазначити, що Євросоюз є непохитним у своїй підтримці незалежності, територіальної цілісності та суверенітету України.

Вперше намір України розбудовувати відносини з Європейським Союзом був проголошений у Постанові Верховної Ради України від 2 липня 1993 року «Про основні напрями зовнішньої політики України» [1].

У грудні 1991 року Міністр закордонних справ країни Нідерланди, як представник головної в ЄС країни, у своєму листі від імені Європейського Союзу офіційно визнав незалежність України, що стало започаткуванням відносин між Україною та Європейським Союзом. 11 червня 1998 року було схвалено Стратегію інтеграції України до ЄС, після якої 14 вересня 2000 року прийнято Програму інтеграції України до ЄС, де було узгоджено європейську інтеграцію України як довготермінову стратегічну мету [2].

Однією з основоположних засад зовнішньої політики України є забезпечення інтеграції України до європейського політичного, економічного, правового простору з метою набуття членства в ЄС відповідно до статті 11 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики». Переговорний процес щодо укладення нової угоди між Україною та ЄС було розпочато 5 березня 2007 року.

Для України євроінтеграція – це, в першу чергу, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, шлях модернізації економіки, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Як невід’ємна частина Європи, Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку [3].

Одною із основних складників моделі наближення України до ЄС є відповідним чином створене і діюче законодавство, яке має забезпечити сприятливе середовище для інвестицій та торгівлі. Зміст цього складника спирається на очевидний факт: якщо Україна запровадить регуляторне середовище за взірцями ЄС, воно буде сприятливим для розвитку підприємницької діяльності в Україні та забезпечить інтереси закордонних інвесторів, особливо з Європейського Союзу. Відповідно, завдяки цьому, можна прогнозувати приплив нових іноземних інвестицій до України та збільшення обсягів торгівлі між Україною та країнами ЄС.

Зобов’язання, сформоване вищезазначеним складником моделі, є юридично обов’язковим та залежить від односторонньої ініціативи України, яка визначає обсяг, глибину, темпи здійснення наближення свого законодавства до нормативно-правової бази ЄС.

Разом з тим у Європейському Союзі сподіваються на прискорення необхідних реформ зі сторони України. Як інформують ЗМІ, у Європарламенті (ЄП) під час обговорення звіту про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, зазначалося, що Угода про асоціацію є найбільш ефективним інструментом євроінтеграції України. І хоча виконання Києвом деяких пунктів Угоди викликає ряд серйозних запитань, ЄС продовжуватиме надавати їй широку фінансову, технічну та експертну підтримку [4].

Серед позитивних результатів Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, євродепутати відзначали зростання обсягів двосторонньої торгівлі та успішне втілення реформ в Україні, зокрема, децентралізація, банківська та земельна реформи. Європарламент шкодує, що судова система має один з найнижчих рівнів довіри в Україні, тому закликає українську владу прискорити її реформування та боротися з корупцією серед суддів. Це, на думку європарламентарів, має відбуватися так, аби не постраждала незалежність судочинства [4].

Нормативно-правова складова моделі наближення України до ЄС характеризується такими рисами:

- українське законодавство повинне в повному обсязі й максимально точно узгоджуватися з відповідним законодавством ЄС;

- Україна повинна забезпечити ефективне застосування наближеного законодавства на практиці та реформувати діяльність регуляторних органів у відповідній сфері;

– Україна повинна оперативно реагувати на зміни в законодавстві ЄС і вносити їх в уже наближене законодавство;

– остаточно позитивна оцінка відповідності наближеного законодавства праву ЄС залежить від Європейського Союзу. Для цього в Україні діють моніторингові та оціночні місії галузевих експертів ЄС, які і надають свої висновки.

Здійснення нормативно-правового наближення особливо чітко і детально врегульовано для торгівлі послугами в чотирьох сферах, визначених у главі 6 розділу IV Угоди про асоціацію. Це зроблено в спеціальному Додатку XVII до Угоди, який має назву «Нормативно-правове наближення». Потреба в такій деталізації викликана тим, що Угода про асоціацію передбачає можливість створення спільних ринків торгівлі цими послугами між Україною та ЄС. Тобто йдеться про повну лібералізацію торгівлі послугами між Україною та ЄС у цих сферах і повноцінну інтеграцію України до внутрішнього ринку ЄС [5].

Також не менш важливим складником моделі наближення України до ЄС є підтримка цінності демократії й гендерної рівності прав людини, які є важливими для ЄС.

В цьому контексті Україна зробила вагомий крок, а саме: у Верховній Раді зареєстровано проекти законів проти сексизму. Перший передбачає законодавче визначення поняття «сексизм» та внесення змін до низки законів, що заборонятимуть прояви цього явища. Другий – запровадження покарань за сексизм. Ці документи подано представниками фракції «Слуги народу».

Депутати пропонують під поняттям «сексизм» розуміти «будь-які жести, візуальні прояви, сказані або написані слова, практику і поведінку, в основі яких лежить ідея про те, що людина або група людей гірші через свою стать», що спричиняють або спрямовані на:

- порушення власної гідності або прав людини чи групи людей;
- сексуальну, психологічну шкоду або страждання особи чи групи осіб;
- створення загрозливого, ворожого, принизливого або образливого середовища;
- перешкоджання незалежності або повноцінному здійсненню прав людини з боку особи чи групи осіб;
- підтримку та посилення гендерних стереотипів.

Це стосується публічної та приватної сфер, мережі інтернет або «поза нею», уточнює законопроект.

Також в травні 2021 року Кабінет Міністрів України зареєстрував законопроект «Про покарання за дискримінацію представників ЛГБ-спільноти». Ініціатором документа виступив прем'єр-міністр Денис Шмигаль. У проекті закону йдеться про покарання за нетерпимість до людей за ознаками «сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності» (Согі). Документ вже опублікували на сайті Верховної Ради.

Відповідно до законопроекту пропонується визначити термін «нетерпимість». Відповідний термін буде означати негативне або упереджене ставлення до категорії осіб, які відрізняються за такими ознаками: раса; колір шкіри; політичні або релігійні переконання; вік; статевая приналежність; інвалідність; мова; місце проживання; гендерна ідентичність; сексуальна орієнтація; сімейне і майнове становище; громадянство; етнічне і соціальне походження.

Висновки. Процес інтеграції України в ЄС складний і багатофакторний. Насамперед успіх його залежить від узгодженості законодавства України та ЄС, направленою на зближення економічної, політичної, соціальної, гуманітарної складових життя суспільства в Україні та країнах ЄС. На думку авторів статті, не останню роль в процесі зближення України та ЄС відіграє ментальність українського суспільства.

Анотація. В статье отмечены основные моменты на пути сближения Украины и ЕС с момента провозглашения независимости. Основным механизмом сближения Украины и ЕС является Правовое Законодательство, особенности которого отражены в статье. Рассмотрены тенденции и перспективы развития отношений Украины и ЕС с использованием сценарного анализа. Подано развитие правового государства и гражданского общества в Украине путем привлечения европейского опыта и поиск путей решения проблем интеграционных процессов в экономическом и политическом пространстве.

Особый акцент в статье сделан на осуществление практического шага в реформах - проекты законов против сексизма, полную либерализацию торговли услугами между Украиной и Европейским Союзом и полноценную интеграцию Украины во внутренний рынок Европейского Союза.

Ключевые слова: евроинтеграция, Европейский Союз, модель евроинтеграции, законодательная база, социальные ориентиры, ценности демократии, гендерное равенство, права человека.

Abstract. The article highlights the main points on the way of Ukraine's approach to the EU since the beginning of the declaration of independence. The main mechanism of Ukraine's approach to the EU is the Legal Legislation, the features of which are highlighted in the article. Trends and prospects of development of relations between Ukraine and the EU using scenario analysis are considered. The development of the rule of law and civil society in Ukraine through the involvement of European experience and the search for ways to solve problems of integration processes in the economic and political space is presented.

The article focuses on the implementation of a practical step in reforms - draft laws against sexism, full liberalization of trade in services between Ukraine and the European Union and full integration of Ukraine into the internal market of the European Union.

Key words: European integration, European Union, model of European integration, legal framework, social guidelines, values of democracy, gender equality, human rights.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Федоришина О. О. Проблеми інтеграції України до Європейського Союзу. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1103>
2. Управління з питань внутрішньої та інформаційної політики Херсонської облдержадміністрації. Європейські перспективи України. URL: <http://kakhovka-rada.gov.ua/ua/news/evropejski-perspektivi-ukraini-4516>
3. Сабан М. В. Переваги і недоліки інтеграції України до ЄС. URL: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Economics/67697.doc.htm
4. Європарламент про асоціацію з Україною: успіхи попри тривожні сигнали – 2021. URL: <https://www.dw.com/uk/yevroparlament-otsinyv-uhodu-pro-asotsiatsiiu-z-ukrainoiu-uspikhy-popry-tryvozhni-syhnaly/a-56517893?maca=ukr-rss-ukrnet-ukr-all-3816-xml>
5. Законодавче наближення і пряма дія Угоди про асоціацію. – 2019. URL: <https://eu-agreement.era.com/b2/p4>

УДК 811.112.2'373.46:33]:821.112.2'06-92=161.2

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ СКЛАДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНІВ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ ТА ЇХНІЙ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ГАЗЕТ)

М. П. Покора, В. М. Манакін

Анотація. Статтю присвячено вивченню структурно-семантичних особливостей багатокомпонентних іменників у німецькій мові та дослідженню методів їхнього перекладу українською. Дослідження проведено на матеріалі складних іменників економічного спрямування, вилучених методом суцільної вибірки з німецькомовних газет. Корпус фактичного матеріалу складається з 427 одиниць. У пропонованій статті наведено структурно-семантичні особливості багатокомпонентних слів, а також перекладацькі трансформації і методи перекладу. Проведене дослідження дало можливість виокремити найпродуктивніший метод перекладу складних слів. Ним виявився метод калькування. Найрідше застосовувався метод модуляції.

Ключові слова: словоскладання, композит, перекладацька трансформація, метод перекладу, еквівалентність.

1. Вступні зауваження. Словотвір, будучи органічно пов'язаним із процесами розвитку лексики, фіксує постійні зміни у суспільному житті: частина слів випадає з активного словника, а натомість з'являється об'ємний пласт нових лексичних одиниць, що утворилися в результаті словотворення за допомогою словотворчих засобів і моделей, які існують у мові. Словниковий склад сучасної німецької мови на дві третини складається з